EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 30.8.2019
COM(2019) 401 final

2019/0181 (NLE)

Návrh

ROZHODNUTÍ RADY

o uzavření dohody mezi Evropskou unií a Běloruskou republikou o zpětném přebírání osob s neoprávněným pobytem

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

1. SOUVISLOSTI NÁVRHU

V rámci summitu Východního partnerství v květnu 2009 EU znovu potvrdila svou politickou podporu pro úplnou liberalizaci vízového režimu v zabezpečeném prostředí a pro mobilitu prostřednictvím uzavírání dohod o zjednodušení vízového režimu a o zpětném přebírání osob se zeměmi Východního partnerství. V souladu se společným přístupem k utváření politiky EU v oblasti zjednodušování vízového režimu dohodnutým na úrovni Výboru stálých zástupců (COREPER) členskými státy v prosinci 2005 nemá být dohoda o zjednodušení vízového režimu uzavřena, dokud nebude uzavřena dohoda o zpětném přebírání osob.

Na tomto základě Komise dne 12. listopadu 2010 předložila doporučení Radě s cílem získat směrnice k vyjednání dohod s Běloruskou republikou o zjednodušení udělování krátkodobých víz a o zpětném přebírání osob s neoprávněným pobytem.

Dne 28. února 2011 oficiálně zmocnila Rada Komisi k jednání o dohodě o zpětném přebírání osob mezi Evropskou unií a Běloruskem.

Jednání byla oficiálně zahájena dne 30. ledna 2014 a první kolo oficiálních jednání se konalo dne 13. června 2014 v Minsku. Po něm následovala první tři kola jednání dne 25. listopadu 2014 v Bruselu a následně dne 11. března 2015 a 20. června 2017 v Minsku. Hlavní vyjednavači parafovali znění dohody dne 17. června 2019 prostřednictvím výměny e-mailů.

Bělorusko, Evropská unie a sedm zúčastněných členských států (Bulharsko, Rumunsko, Litva, Polsko, Maďarsko, Finsko a Lotyšsko) mezitím dne 13. října 2016 podepsaly společné prohlášení o partnerství v oblasti mobility.

Členské státy byly v průběhu všech fází jednání pravidelně informovány a konzultovány v příslušných pracovních skupinách Rady. Konečný návrh znění dohody byl poskytnut radům pro spravedlnost a vnitřní věci (migraci, integraci a vyhoštění) a dne 12. dubna 2019 zjednodušeným písemným postupem schválen.

Dne 17. dubna 2019 byl Evropský parlament informován dopisem, který zaslala generální ředitelka GŘ pro migraci a vnitřní věci předsedovi Výboru pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci, o uzavření jednání o dohodě o zjednodušení vízového režimu a dohodě o zpětném přebírání osob. Návrhy znění obou dohod byly připojeny.

Navrhované rozhodnutí o uzavření dohody stanoví potřebné vnitřní mechanismy pro uplatňování dohody v praxi. Zejména stanoví**,** že Komise, které jsou nápomocni odborníci z členských států, zastupuje Unii ve smíšeném výboru pro zpětné přebírání osob zřízeném článkem 19 dohody.

Připojený návrh představuje právní nástroj pro uzavření dohody. Rada o něm rozhodne kvalifikovanou většinou.

2. CÍL A OBSAH DOHODY

Dohoda mezi Evropskou unií a Běloruskou republikou o zpětném přebírání osob s neoprávněným pobytem (dále jen „dohoda“) má za cíl stanovit na recipročním základě rychlé a účinné postupy pro identifikaci a bezpečné a řádné navracení osob, které nesplňují nebo přestaly splňovat podmínky vstupu, přítomnosti nebo pobytu na území Běloruska nebo některého členského státu Evropské unie, a usnadnit v duchu spolupráce průvoz těchto osob,

Komise se domnívá, že cílů, které Rada stanovila ve svých směrnicích pro jednání, bylo dosaženo a že návrh dohody o zpětném přebírání osob je pro Unii přijatelný.

Konečné znění této dohody lze shrnout takto:

– Dohoda obsahuje celkem 8 oddílů a 24 článků. Obsahuje rovněž 7 příloh, které tvoří její nedílnou součást, a 5 společných prohlášení.

– Dohoda obsahuje zahajovací doložku, v níž se znovu potvrzuje, že dohoda musí být uplatňována tak, aby zajišťovala dodržování lidských práv, jakož i závazků a povinností dožádaného i žádajícího státu podle příslušných mezinárodních nástrojů, které se na ně vztahují, a znovu se připomíná, že dožádaný stát musí zejména zajistit ochranu práv osob, které byly zpětně přijaty na jeho území, v souladu s uvedenými mezinárodními nástroji.

– Závazky ve věci zpětného přebírání osob stanovené v dohodě (články 3–6) jsou stanoveny na plně recipročním základě a zahrnují jak vlastní občany (články 3 a 5), tak občany třetích zemí či osoby bez státní příslušnosti (články 4 a 6).

– Závazek zpětného přebírání vlastních státních příslušníků rovněž zahrnuje bývalé vlastní státní příslušníky, jimž byla jejich státní příslušnost odňata, nebo se jí vzdali, aniž by získali státní příslušnost jiného státu.

– Závazek zpětného přebírání s ohledem na vlastní státní příslušníky se rovněž vztahuje na rodinné příslušníky (tj. manžele a manželky a nezletilé svobodné děti) bez ohledu na jejich státní příslušnost, kteří nemají nezávislé právo pobytu v žádajícím státě.

– Závazek přijmout zpět státní příslušníky třetích zemí a osoby bez státní příslušnosti (články 4 a 6) je vázán na tyto předpoklady: a) dotčená osoba má v době vstupu buď povolení k pobytu vydané dožádaným státem, nebo platné vízum vydané dožádaným státem s připojením s připojením důkazu o vstupu na území dožádaného státu; nebo b) dotčená osoba neoprávněně vstoupila na území žádajícího státu přímo poté, co pobývala na území dožádaného, nebo přímo po průjezdu přes jeho území. Takový závazek zpětného přebírání se nevztahuje na osoby, které se nacházely pouze v tranzitním prostoru letiště nebo kterým bylo uděleno vízum nebo povolení k pobytu žádajícím státem, neplatí-li, že i) vízum nebo povolení k pobytu vydané dožádaným státem má delší dobu platnosti, ii) vízum nebo povolení k pobytu vydané žádajícím státem bylo získáno podvodně nebo iii) osoba nedodržuje žádnou podmínku spojenou s vízem.

– Pokud jde o vlastní státní příslušníky, jakož i o státní příslušníky třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, Bělorusko v případě uplynutí stanovené lhůty souhlasí s použitím evropského cestovního dokladu pro navracení (čl. 3 odst. 5 a čl. 4 odst. 3). Odpovídající standardní dokument Běloruské republiky je připojen v příloze 7.

– Oddíl III dohody (články 7 až 13 ve spojení s přílohami 1 až 5) obsahuje potřebná technická ustanovení týkající se readmisního řízení (žádost o zpětné převzetí, důkazní prostředky, lhůty, způsoby předání a přepravy) a zpětného převzetí, k němuž došlo omylem (článek 13). Procedurální flexibilita je zajištěna skutečností, že žádost o zpětné převzetí není nutná v případech, kdy je osoba, která má být zpětně převzata držitelem platného cestovního dokladu (čl. 7 odst. 2).

– V čl. 7 odst. 3 dohody se stanoví tzv. zrychlené řízení, jež se strany dohodly uplatňovat v případě osob zadržených v oblasti do 30 kilometrů od společné pozemní hranice mezi členským státem a Běloruskem, jakož i na území mezinárodních letišť členských států a Běloruska. Na základě zrychleného řízení musí být žádosti o zpětné převzetí předloženy do 2 dnů a vyřízeny do 2 pracovních dnů, zatímco při běžném řízení činí lhůta pro vyřízení žádosti 10 kalendářních dnů (čl. 11 odst. 2).

– Dohoda obsahuje oddíl o tranzitu (články 14 a 15 ve spojení s přílohou 6).

– Články 16, 17 a 18 obsahují nezbytná pravidla týkající se nákladů, ochrany údajů a vztahu k ostatním mezinárodním závazkům.

– Složení, úkoly a pravomoci smíšeného readmisního výboru jsou uvedeny v článku 19.

– S cílem usnadnit provádění této dohody stanoví článek 20 možnost uzavírání dvoustranných prováděcích protokolů mezi Běloruskem a jednotlivými členskými státy. Vztah mezi dvoustrannými dohodami nebo ujednáními a touto dohodou je objasněn v článku 21.

– Závěrečná ustanovení (články 22 až 24) obsahují nezbytná pravidla týkající se územní působnosti, vstupu této dohody v platnost, doby jejího trvání, případných změn, pozastavení a ukončení této dohody a právního statusu jejích příloh.

– Zvláštní situace Dánska, Irska a Spojeného království Velké Británie a Severního Irska je zohledněna v preambuli, čl. 1 písm. d), čl. 22 odst. 2 a, pokud jde o Dánsko, v příslušném společném prohlášení. Těsná součinnost Islandu, Lichtenštejnska, Norska a Švýcarska při provádění, uplatňování a rozvoji schengenského *acquis* byla zohledněna v příslušných společných prohlášeních k dohodě.

3. PRÁVNÍ ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

- **Právní základ**

Tento návrh se předkládá Radě za účelem uzavření dohody.

Právním základem tohoto návrhu je čl. 79 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU) ve spojení s čl. 218 odst. 6 písm. a) této smlouvy.

- **Subsidiarita (v případě nevýlučné pravomoci)**

Nevztahuje se na tento návrh.

- **Proporcionalita**

Tento návrh nepřekračuje rámec toho, co je nezbytné pro dosažení sledovaného cíle, tj. uzavření mezinárodní dohody o zpětném přebírání osob s neoprávněným pobytem.

4. ROZPOČTOVÉ DŮSLEDKY

Tento návrh neobnáší dodatečné náklady pro rozpočet EU.

5. ZÁVĚRY

S ohledem na výše uvedené výsledky Komise navrhuje, aby Rada poté, co obdrží souhlas Evropského parlamentu, schválila uzavření připojené dohody mezi Evropskou unií a Běloruskou republikou o zpětném přebírání osob s neoprávněným pobytem.

2019/0181 (NLE)

Návrh

ROZHODNUTÍ RADY

o uzavření dohody mezi Evropskou unií a Běloruskou republikou o zpětném přebírání osob s neoprávněným pobytem

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 79 odst. 3 ve spojení s čl. 218 odst. 6 písm. a) této Smlouvy,

s ohledem na návrh Komise,

s ohledem na souhlas Evropského parlamentu[1],

vzhledem k těmto důvodům:

(1) V souladu s rozhodnutím Rady XXXX/XXX[2] byla dne [...] Komisí podepsána Dohoda mezi Evropskou unií a Běloruskou republikou o zpětném přebírání neoprávněně pobývajících osob (dále jen „dohoda“) s výhradou pozdějšího uzavření.

(2) V rámci summitu Východního partnerství v květnu 2009 Unie a partnerské země znovu potvrdily svou politickou podporu pro úplnou liberalizaci vízového režimu v zabezpečeném prostředí a pro mobilitu prostřednictvím uzavírání dohod o zjednodušení vízového režimu a o zpětném přebírání osob se zeměmi Východního partnerství.

(3) Účelem dohody je stanovit na recipročním základě rychlé a účinné postupy pro identifikaci a bezpečné a řádné navracení osob, které nesplňují nebo přestaly splňovat podmínky vstupu, přítomnosti nebo pobytu na území Běloruska nebo některého členského státu Evropské unie, a usnadnit v duchu spolupráce průvoz těchto osob.

(4) Komise by měla zastupovat Unii ve smíšeném readmisním výboru zřízeném článkem 19 dohody.

(5) V souladu s [*články 1 a 2*] článkem 3 protokolu č. 21 o postavení Spojeného království a Irska s ohledem na prostor svobody, bezpečnosti a práva, připojeného ke Smlouvě o Evropské unii a ke Smlouvě o fungování Evropské unie [*a aniž je dotčeno ustanovení článku 4 uvedeného protokolu,*] se Spojené království [*neúčastní přijímání tohoto rozhodnutí a toto rozhodnutí pro ně není závazné ani použitelné [ledaže oznámí své přání v tomto smyslu v souladu s uvedeným protokolem / [dopisem ze dne ...] oznámilo své přání účastnit se přijímání a používání tohoto rozhodnutí.*]

(6) V souladu s [*články 1 a 2*] článkem 3 protokolu č. 21 o postavení Spojeného království a Irska, připojeného ke Smlouvě o Evropské unii a ke Smlouvě o fungování Evropské unie [*a aniž je dotčeno ustanovení článku 4 uvedeného protokolu,*] se Irsko [*neúčastní přijímání tohoto rozhodnutí a toto rozhodnutí pro ně není závazné ani použitelné [*

[1] Úř. věst. C, , s. .

[2] Rozhodnutí Rady ze dne ... 2019 o podpisu Dohody mezi Evropskou unií a Běloruskou republikou o zpětném přebírání osob s neoprávněným pobytem jménem Evropské unie (Úř. věst. L , , s.).

ledaže oznámí své přání v tomto smyslu v souladu s uvedeným protokolem / [dopisem ze dne ...] oznámilo své přání účastnit se přijímání a používání tohoto rozhodnutí.]

(7) V souladu s články 1 a 2 Protokolu č. 22 o postavení Dánska, připojeného ke Smlouvě o Evropské unii a ke Smlouvě o fungování Evropské unie, se Dánsko neúčastní přijímání tohoto rozhodnutí a toto rozhodnutí pro ně není závazné ani použitelné.

(8) Dohoda by proto měla být schválena jménem Evropské unie,

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

Dohoda mezi Evropskou unií a Běloruskou republikou o zpětném přebírání neoprávněně pobývajících osob (dále jen „dohoda“) se schvaluje jménem Unie.

Znění dohody a společná prohlášení se připojují k tomuto rozhodnutí.

Článek 2

Předseda Rady jmenuje osobu zmocněnou učinit jménem Evropské unie oznámení v souladu s čl. 23 odst. 2 dohody vyjadřující souhlas Evropské unie s tím, aby byla touto dohodou vázána.

Článek 3

Komise, které jsou nápomocni odborníci z členských států, zastupuje Unii ve smíšeném readmisním výboru zřízeném podle článku 19 dohody.

Článek 4

Toto rozhodnutí vstupuje v platnost dnem přijetí[3].

V Bruselu dne

Za Radu
předseda/předsedkyně

[3] Den vstupu dohody v platnost zveřejní generální sekretariát Rady v *Úředním věstníku Evropské unie*.